

політичні, соціальні та інші фактори [4, с.118]. Можна зазначити, що Україна є недостатньо привабливою для інвестиційних потоків, але має перспективи за умови усунення наявних ключових проблем щодо залучення інвестицій.

Перелік використаних джерел:

1. Беззуб І. Іноземні інвестиції в українській економіці: сайт. URL: <http://www.nbuvip.gov.ua/index.php?option> (дата звернення 5.10.2020).

2. Державна служба статистики України: сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.10.2020).

3. Диха М.В. Глобальна конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість України: стратегії реалізації : [монографія]. Хмельницький : Вид-во «Цюпак А.А.», 2019. 207 с.

4. Коваленко Ю.М., Мельничук Т.О. Прямі іноземні інвестиції: національний і міжнародний аспект : Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2019. № 1. С. 112–120

5. Офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації: сайт. URL: <https://eba.com.ua/korupsiya-ta-nedovirado-sudovoyisystemy-ocholyuyut-rejtyng-pereshkod-dlyainvestoriv-tretij-gik-pospil/> (дата звернення: 02.10.2020).

6. Офіційний сайт Світового банку Doing Business: сайт. URL: [http://russian.doingbusiness.org/ data](http://russian.doingbusiness.org/data) (дата звернення: 07.10.2020).

Длугопольська Тетяна, Доброводський Дмитро
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Домінантною тенденцією сучасного етапу розвитку світової економіки є її фінансіалізація, що проявляється не лише в випереджаючому зростанні вартості фінансових активів в реальному секторі економіки, посиленні взаємозв'язку та взаємозалежності національних економік та глобального економічного простору, а й у якісній зміні структури фінансового капіталу. Рух глобального фінансового капіталу каналами світової фінансової системи відбувається у різних формах, серед яких особливе місце займають прямі іноземні інвестиції, що включають інвестиції в пайові та боргові цінні папери. Фінансова глобалізація посилює тенденцію до розширення ринкового сегменту прямих іноземних інвестицій, загальний накопичений обсяг яких у 2021 році становив 58,7 трлн. дол., збільшившись у 4,1 рази з 2001 року. Прямі іноземні інвестиції обмежено рамками чинної світової валютно-фінансової системи, однією з головних проблем функціонування якої на сучасному етапі є існування

глобальних дисбалансів, що визначають основні напрямки переміщень фінансового капіталу [1].

В даний час відзначається уповільнення зростання світової економіки після активного відновлення слідом за спадом, викликаним пандемією. Після активного відновлення зростання у другій половині 2020 року темпи відновлення світової економіки знизилися у першому півріччі 2021 року на тлі нових спалахів COVID-19, поточних проблем у роботі глобальних виробничо-збутових ланцюжків та високих цін на сировинні товари. Незважаючи на значний прогрес у вакцинації населення в розвинених економіках і багатьох великих країнах з ринком, що формується, і економіках, що розвиваються, у третьому кварталі 2021 року зростання світової економіки ще більше сповільнилося, оскільки різке уповільнення економічного зростання в США та Китаї з лишком компенсувало впевнене зростання в Євразії [1]. Уповільнення зростання світової економіки, яке спостерігається останнім часом, багато в чому відображає загострення проблем із поставками, включаючи дефіцит електроенергії в Китаї, що створило серйозну загрозу для світового промислового виробництва та виробничо-збутових ланцюжків.

Однією з головних проблем стало прискорення інфляції, і в результаті заходів, які вживаються центральними банками, умови кредитування на світових ринках стали посилюватися. Глобальна споживча інфляція неухильно зростала протягом 2021 року та у жовтні досягла 4,9%, що на 1,9% вище за рівень, зареєстрований напередодні пандемії у 2020 році [2]. Прискорення інфляції відбувалося у всіх регіонах та за всіма компонентами, що стало відображенням динамічного зростання світового попиту на товари у поєднанні з різким стрибком цін на енергоносії та продовольство, а також погіршенням глобальної ситуації із логістикою.

У розвинених економіках умови кредитування пом'якшилися, а курси акцій злетіли до рекордних позначок, чому сприяли високі прибутки корпорацій. Незважаючи на прискорення інфляції і той факт, що у листопаді 2021 року Федеральна резервна система почала скорочувати обсяг викупу активів, прибутковість 10-річних державних облігацій США підвищилася несуттєво [2]. В країнах, що розвиваються, протягом останніх місяців 2021 року спостерігалось посилення умов кредитування, зумовлене економічним спадом внаслідок пандемії, ризиками, а також підвищенням ключових ставок з метою стримування інфляції, що перевищила цільові орієнтири.

Виятковою особливістю кризи COVID-19 є динаміка потоків капіталу, масштаби та швидкість відтоку капіталу. Країни з слабкішими позиціями на фінансовому ринку зіткнулися з масовим відпливом портфельних інвестицій, тому що в період кризи та невизначеності міжнародні інвестори виводять капітал або інвестують у безпечніші активи. Портфельні інвестиції, які, як правило, є найбільш волатильною категорією активів, швидко відреагували на шок, який пандемія завдала глобальній економіці.

Різка зміна ситуації щодо прибутку та доходів для компаній, спричинена кризою COVID-19, відбулася після кількох років зростання корпоративної

заборгованості та нарощування позикових коштів. Крім того, значна частина збільшення боргу є додатковими ризиками, у міру того як короткострокові труднощі обслуговування боргу, пов'язані з нестачею ліквідності, з часом призводять до неплатоспроможності. Корпорації стикаються з додатковими ризиками у контексті суттєвого знецінення валют. В останні роки корпорації в країнах з економікою, що розвивається, все частіше мають можливість випускати облігації у своїй місцевій валюті, у той час як випуск облігацій в іноземній валюті в даний час становить лише 18%. З іншого боку, зросла частка іноземної власності. Падіння вартості національних валют по відношенню до долара США збільшує витрати на обслуговування боргу емітентів облігацій у місцевій валюті, що, ймовірно, створює нестачу ліквідності. Знецінення валют у країнах з економікою, що розвивається, підвищує ризики, пов'язані з сукупними витратами для інвесторів, і може викликати продаж акцій і відхід інвестора з ринку. Усе це проявляється в раптовому припиненні припливу портфельних інвестицій, що відображається на перерозподілі портфельних інвестицій у контексті зниження прибутковості активів у країнах з економікою, що розвивається. Країни по-різному відреагували на ситуацію, пов'язану з відпливом або раптовим припиненням інвестицій, частково тому, що заходи реагування багато в чому залежать від економічної ситуації, яка була в країні до початку кризи.

Перелік використаних джерел:

1. World Economic Outlook (2021). Rebalancing growth. International Monetary Fund. URL: <http://imf.org/external/pubs/ft/weo/2021/12/index.htm>.
2. Macroeconomic Imbalances Procedure (2021). URL: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/macroeconomic_imbalance_procedure/index_en.htm.

Olha Lutsiv
West Ukrainian National University
Ternopil

IMPACT OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS ON UKRAINIAN ECONOMY

Negative in the processes of foreign investment in Ukraine's economy is the fact that its structure for types of economic activity does not correspond to the strategic priorities of national economy development and its adaptation to the conditions of global competition. It should be noted that most of the investments attracted to the economy of Ukraine are investments from offshore zones, and this is an indication that most of the funds raised – the money of Ukrainian investors who seek to optimize tax losses.